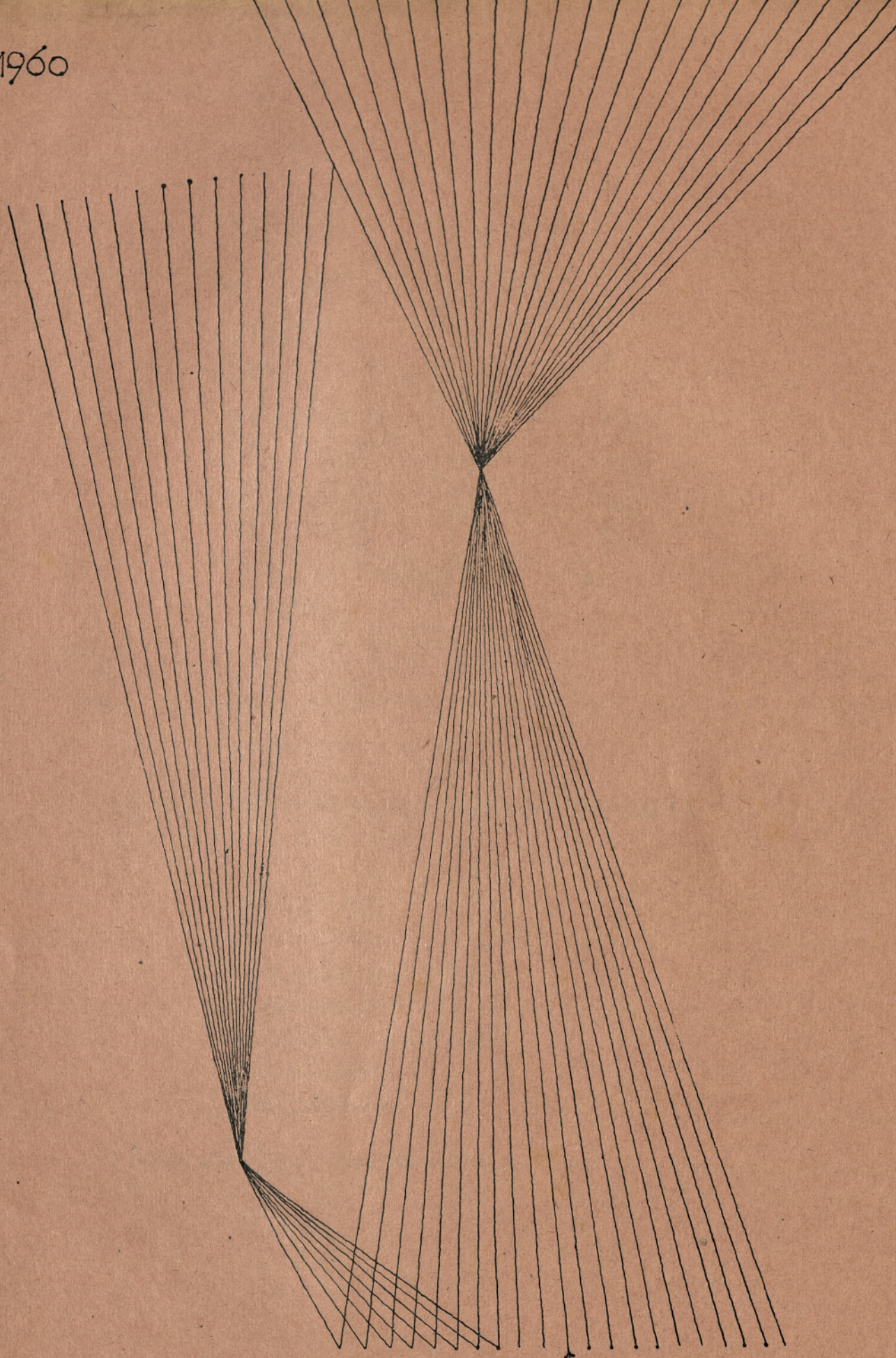
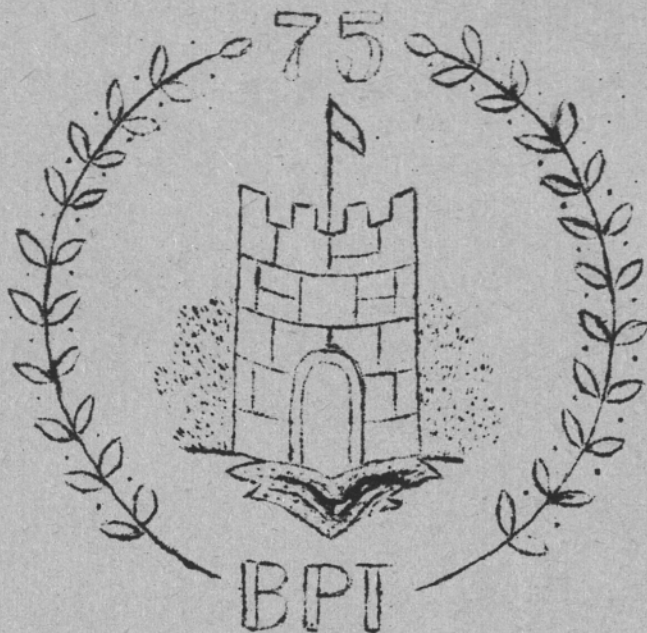

1960

TRŽIŠKI TEKSTILEC

ŠT. 2

CELOTNEMU DELOVNEMU KOLEKTIVU ISKRENO ČESTITAJO K
75 - LETNICI OBSTOJA PODJETJA:

DELAVSKI SVET
UPRAVNI ODBOR
SINDIKALNA PODRUŽNICA
TOVARNIŠKI KOMITET ZKS
TOVARNIŠKI KOMITET LMS
SEKCIJA DITTIS-a
UPRAVA PODJETJA

Z NOVIM ELANOM - V DELOVNE ZMAGE !

PRED NAŠIM PRAZNIKOM

Proslava 75 - letnice podjetja in 10 - letnice delavskega samoupravljanja je pred vrati. Le še nekaj dni nas loči od 20. avgusta - dneva centralne proslave.

Odločili smo se, da v tej številki "Tekstilca" postrožemo vsem članom delovnega kolektiva s podrobnostmi in celotnim potekom praznovanja ter da seznanimo vse naše delavce s podatki, ki bodo koristno služili delovnemu kolektivu, pripravljalnemu odboru pa lahko - če se jih bodo člani kolektiva pridrževali - v marsičem olajšali delo.

Najprej nekaj besed o tem, kako se celotna akcija za praznovanje vodi. Za organizacijo vseh priprav in za izvedbo celotnega praznovanja je imenovan od Upravnega odbora podjetja devetčlanski pripravljalni odbor. Leta se sedaj sestaja vsak dan in urejuje tekoče probleme ter tako koordinira delo med posameznimi pododbori, ki so določeni za posvoda področja dela, in sicer:

- a/ pododbor za prehrano - vodja tov. Mace Štucin
- b/ pododbor za pronočišča - vodja tov. Slavko Lukanc
- c/ pododbor za organizacijo veseličnega in zborovalnega prostora - vodja tov. Andrej Zupan
- d/ pododbor za okrasitev in razsvetljavo - tovariša Franc Štucin in Miloš Babič
- e/ pododbor za kulturni spored - vodja tov. Franci Šarabon in Dorca Kralj
- f/ pododbor za športna tekmovanja - vodja tov. Miro Pirih
- g/ pododbor za čiščenje notranjosti in okolice tovarne - vodja tov. Zdravko Križaj, Franc Štucin in posvoda obratna vodstva
- h/ pododbor za izvedbo ognjemeta - vodja tov. Janez Perko
- i/ pododbor za finančna vprašanja - vodja tov. Rudi Berlot
- j/ informacijska služba - vodja tovarišica Ivica Bertoncelj

Predno bi prešli na poročilo, kaj in kako bodo slavnosti potekale, bi povedali nekaj besed o že izvedenih točkah, ki so bile sestavni del praznovanja 75 - letnice:

Dne 31. julija je bilo v BPT izvedeno tekmovanje gasilskih enot tekstilne industrije LR Slovenije. Udoločilo se ga je 7 enot, med katerimi so prva tri mesta zasodlo sledeče enote: 1. "Induplati" Jarše

- 2. Tekstilna tovarna Prebold
- 3. MPT Maribor

Gasilska enota BPT je zasedla peto mesto. Izraženo je bilo mišljenje, da bi se takšno tekmovanje ponavljalo vsako leto v drugi tekstilni tovarni. Zmagovalci /prve tri enote/ so prejeli spominsko pokalo, vse sodelujoče enote diplome v znak priznanja za sodelovanje, zmagovalja prva ekipa pa še prehodni pokal. Tekmovanje se je vršilo pod strokovnim vodstvom Republiške gasilske zveze Slovenije; bilo je organizacijsko dobro pripravljeno in brez dvoma uspešno izvedeno.

Dne 3. avgusta je bila v okviru proslav 75 - letnice izvedena v BPT gasilska vaja vsch industrijskih gasilskih enot mesta Tržiča. Udeležba je bila skoro stoo odstotna, vaja pa kljub močnemu nalivu uspešno izvedena.

Sedaj pa še k samemu bodočemu programu:

Športna tekmovanja

Športna tekmovanja bodo izvedena v dneh od 17. do 19. avgusta. Tekmovanje se bo v naslednjih športnih panogah:

- nogomet
- kugljanje
- streljanje z zračno puško
- ocenjevalna vožnja različnih motornih vozil, ki jih imajo naši delavci.

Prijavljene so ekipe za prve tri discipline iz:

Vartaksa - Varaždin

Tekstilna tovarna Duga Rosa in

MTT Ljubljana

Skupaj je od tujih gostov za športno tekmovanje prijavljenih oca 100 ljudi, ki bodo ostali v Tržiču dne 17. in 18. avgusta. Objava rezultatov za prve tri discipline bo dne 18. avgusta popoldne, rezultati ocenjevalne vožnje pa bodo razglašeni dne 19. avgusta, ker bo ta dan tudi to tekmovanje. Uraden izid vsch tekmovanj bo ponovno sporočen javnosti v petek 19. avgusta zvečer pred pričetkom slavnostne akademije. Prvo-plasirani bodo prejeli pokalo.

Slavnostna akademija

Slavnostna akademija bo v petek 19. avgusta ob 20. uri v Cankarjevem domu. Tržiška "Svoboda" bo izvajala poster dvaurni program. K sodelovanju je pritegnjenih večje število naših delavcev, upokoјencov, pionirjev in članov "Partizana". Slavnostni govor bo imel predsednik Upravnega odbora BPT. Ob tej priliki bodo izročene še posebne nagrade našim najstarejšim upokoјencem, ki so preko 50 let aktivno službovali v BPT, in posebna nagrada najstarejšemu članu /po letih in službenem stažu/ kolektiva.

Prepričani smo, da bodo tovariši iz "Svoboda", ki smo jim poverili izvedbo akademije, to to z uspehom in kvalitetno izvedli. Pozivamo tom potem vse člane kolektiva, kakor tudi naše upokojece - pa tudi vse ostale Tržičane, da prisostvujejo akademiji!

Sprejem pionirjev

Sprejem pionirjev se bo vršil dne 20. avgusta ob 7. uri zjutraj v dvorani Centra za izobrazbo poleg zgornjega vstoparja. Povabljenih je 120 pionirjev iz tržiških in okoliških šol. Poleg njih so vabljeni tudi upravitelji šol. Pionirje bodo sprejeli organi samoupravljanja, zastopniki političnih organizacij in uprave podjetja, jih skromno pogostili, jim pokazali tovarno in podarili spominsko zastavico.

Sprejem upokojevcov

Sprejem upokojevcov bo 20. avgusta ob 8. uri zjutraj v dvorani "Partizana". Na sprejem bodo vabljeni upokojevcji, ki so več kot 30 let delali v našem podjetju. Vseh bo okoli 150. Sprejel jih bo predsednik Delavskega sveta, jim razdelil denarne nagrade in jim pripravil zakusko. Tudi vsi ostali upokojevcji bodo prejeli vabila, da se udeležijo proslav ter da dvignejo v soboto 20. avgusta v dopoldanskem času denarne nagrade v upravnem posloppju podjetja.

Sprejem gostov

Sprejem gostov bo 20. avgusta od 9. do 11. ure v prostorih podjetja. Vabljenih je okrog 250 gostov. Med njimi najdemo imena najvidnejših zveznih, republiških, okrajnih in občinskih - oblastnih, političnih in gospodarskih predstavnikov. Tudi naši največji dobavitelji in kupci ter ostali poslovni prijatelji so povabljeni, kakor tudi zastopniki delovnih kolektivov iz Tržiča in največjih delovnih kolektivov tekstilne industrije Jugoslavije. Verjetno bo več gostov prispelo že v petek zvečer in se bodo udeležili slavnostne akademije.

V soboto popoldne bo za vse povabljene pripravljeno kosilo v Dijaškem domu in v hotelu "Pošta".

Poleg domačih gostov in pokrovitelja 75 - letnice Centralnega odbora sindikatov tekstilne industrije FLRJ smo povabili na našo proslavo tudi inozemske delegacije, in sicer:

- iz Taškenta /SSSR/
- iz Budimpešte /Madžarska/
- iz Lodza /Poljska/
- in iz Rima /Italija/

Obvestila o prihodu teh delegacij še nimamo.

Svečano zasedanje Delavskega sveta

Ob 11. uri dopoldne /20. avgusta/ bo svečano zasedanje DS v podjetju, ki se ga bodo udeležili tudi gostje. Na zasedanju bo govoril predsednik Delavskega sveta.

Komemoracija pred spomenikom

Takoј po zasedanju DS bo ob približno 11.30 uri komemoracija pred spomenikom padlih žrtov v BPT. Tej komemoraciji naj prisostvuje celotni naš delovni kolektiv in vsi naši upokoјenci. Na komemoraciji bo govoril predsednik Sindikalne podružnice, obenem pa bo izveden program komemorativnega značaja ter položeni vencii pred spomenik in pred spominsko ploščo Tončke Mekeroleve, posebna delegacija pa bo položila vence tudi na skupnem grobišču na tržiškem pokopališču.

Slavnostno zborovanje

Po komemoraciji naj bi se vsi člani kolektiva zbrali na prostoru v podjetju, kjer bo slavnostno zborovanje /približno ob 12. uri/. Na zborovanju bo govoril predsednik Delavskega sveta in ostali govorniki - gostje, od katerih se je že prijavil za govor predsednik Centralnega odbora sindikata FLRJ.

Ogled podjetja

Po slavnostnem zborovanju /ki bo predvidoma zaključeno ob 13. uri/ bo ogled podjetja. Najprvo si ga bodo po skupinah ogledali vabljeni gostje pod strokovnim vodstvom članov DITIS-a, nato pa še vsi ostali člani kolektiva in občani v skupinah od 15 do 20 ljudi. Podjetje bo odprto za ogled do 17. ure ter prosimo, da se obiskovalci vedejo disciplinirano.

Popoldanska zabava

se bo začela takoј po zborovanju in bo v parku. Tu bo pripravljenih miz in sedežev za približno 2.000 ljudi. Poleg obstoječih bo postavljenih še več paviljonov, tako da bodo obiskovalci hitro lahko postreženi. Stroglo se bo pri mizah in direktno pred paviljoni. Ves plačilni promet pa se bo odvijal preko 6 blagajn, kjer si bo vsak lahko kupil vrednostne bone in jih v paviljonu ali pa preko strožnega osebja vnovčil. Goniki bodo izbošeni na vidnih mestih, to je pri blagajnah in pri paviljonih. Zagotovljena bo kvalitetna in solidna postrežba - za te namene bo pododbor za prehrano /ki ima v svoji nalogi tudi postrežbo na zabavi/ potreboval ve-

Čje število ljudi članov in članic našega kolektiva. Računamo, da se bodo člani kolektiva radi volje angažirali za pomoč pri tem delu.

Cene na popoldanski zabavi bodo nizke in brez dvoma vsakomur dostopne. Od 20. ure dalje bo odprt tudi bar v dvorani Centra za izobrazbo /bivša statistika/, kjer bodo cene nekoliko višje - predvidena je tudi konsumacija vstopnine.

Za sladokusce bodo na zabavi na razpolago različna jedila: od mrzlih, /sendviči, narezki/ do toplih /klobase, hronovke/ - posebna specialiteta pa bodo čevapčiči in pečeni pujski, ki se bodo pekli v parku; pa tudi slaščice vsake vrste bodo na zalogi - tako, da nihče ne bo lačen - žojen pa gotovo tudi ne bo, saj bodo na razpolago priznana vina /od odprtih do buteljčnih vin/ ter vermut in razne žgane pijače in likerji.

Do kdaj bo zabava trajala, zaenkrat še ni predvideno - to bo pač odvisno od razpoložanja naših delovnih ljudi. /Računamo, da se zabava nadaljuje preko noči še v nedeljo dopoldne!/
Ognjemet

Ob 21. uri zvečer /20. avgusta/ bo ognjemet iz bližnjih hribov naznanil Tržiču, Gorenjski in vsem delovnim ljudem, da tržiški tekstilci praznujejo tričetrto stoletja obstoja svojega podjetja, da se tega veselijo ter da so ponosni na svojo tradicijo in delovne zmage.

O s t a l o

Naš praznik odnosno reportažno oddaje o našem podjetju bo prenašal Radio Koper v dneh 6 in 18 avgusta ob 15. uri in 10 minut, časopisi: Delavska enotnost, Glas Gorenjske, Delo in Tržiški vestnik.

Dne 15. avgusta bomo v naši poslovni korespondenci uvedli dopise in koverte z našim slavnostnim oblemom.

Podjetje in vse prostore, kjer se bodo izvajale pojedine točke praznovanja, bomo dostojno okrasili.

Vsem članom kolektiva bomo izplačali nagrade, prav tako bo vsak član kolektiva prejel pismeno vabilo za udeležbo na proslavah. Vabila bodo prejeli tudi vsi naši upokojeneci.

Če ne bo nepredvidenih zaprek, bo do 20. avgusta izšla knjiga "Zgodovina BPT" /cca 500 strani/ in jo bomo posredovali našim delavcom.

Vsak naš delavec in upokojenec dobi poleg vabila tudi zlato značko 75 - letnice BPT, isto velja tudi za povabljenе goste.

Toliko o pripravah na naš praznik. Kot se vidi, bo naše praznovanje širšega obsega ter zato prosimo in pozivamo kolektiv k sodelovanju.

Za vse nejasnosti in razna vprašanja v zvezi s proslavo se obračajte na informacije /Ivica Bertonec, telefon št. 21/, ali direktno na Pripravljalni odbor /Milan Ogris, telefon št. 24/.

Slabo vreme v ničemer ne spremeni našega programa, kolikor pa bodo zaradi slabega vremena kakšne nepredvidene izpromembe, bo delovni kolektiv obveščen o njih preko oglasnih desk in preko zvočnikov.

K udeležbi na vsch proslavah

vabi

PRIPRAVLJALNI ODBOR
ZA PROSLAVO 75- LETNICE
B P T

Milan Koprivnik

DESET LET SAMOUPRAVLJANJA

V letošnjem letu je že poteklo 10 let, odkar je 27. junija 1950. Zvezna ljudska skupščina sprejela onega izmed svojih najpomembnejših dokumentov, t.j. Zakon o upravljanju podjetij po delovnih kolektivih.

Težka in trnjeva je bila pot naših samoupravnih organov, promagati smo morali velike zapreke in nerazumevanja, morali smo se spoprijeti s težavami podedovane zastalosti in z gospodarskimi težavami od zunaj, z miselnostjo protéklosti ter raznimi šablonami sedanjosti. Mnogi strokovnjaki in ekonomisti drugih držav so pesimistično gledali na ustanavljanje delavskih svetov pri nas in govorili, da je to nekakšen jugoslovanski eksperiment.

Vse drugače pa ti strokovnjaki danes gledajo na naše delavske svete in vedno bolj uvidevajo, da so ravno delavski sveti tisti nosilci in sredstvo za reševanje najbolj zapletenih vprašanj graditve socialistično-ekonomskih odnosov.

Tovariš Tito je na V. Kongresu Socialistične zveze med drugim izrekel tudi te besede: "Od vsega začetka izročitve podjetij v upravljanje delovnim kolektivom smo zmeraj mislili na to, da to ne pomeni samo nekakšen organizacijski ukrep, niti samo spremembe v mehanizmu, temveč, da s tem revolucionarnim ukrepom v družbeni preobrazbi uresničujemo takšno pravico in takšen položaj proizvajalcev v gospodarskih odnosih, ki zahtevajo prilagoditev celotnega ekonomskega sistema novim odnosom v proizvodnji".

V našem podjetju je delavni kolektiv prevzel podjetje v svoje upravljanje 3. septembra 1950. Prevzem sam se je izvršil brez kakšnih večjih svečanosti. Ob navzočnosti članov prvega izvoljenega delavskega sveta in drugih članov kolektiva je prvi predsednik DS imel svečan nagovor o zgodovinski preteklosti in revolucionarni povejini peti kolektiva, ko je delovna oblast z nacionalizacijo omogočila delovnim ljudem prevzem podjetij v svoje upravljanje.

Z izvolitvijo DS in UO ter prevzemom celotnega kolektiva v upravljanje je bilo uresničeno načelo neposrednega sodelovanja delavcev pri izvrševanju planskih nalog. Od leta 1950. pa do danes se je izmenjalo v našem podjetju že deset mandatnih delavskih svetov in upravnih odborov, v katerih je sodelovalo in bilo izvoljenih lepo število članov kolektiva, kateri so po svojih najboljših močeh prispevali k revolucionarni in ekonomsko razvojni peti podjetja.

Deset let je dolga doba, vendar so nam ta leta ob stalni skrbi za razvoj in uspešen napredek podjetja kaj hitro minila in danes že lahko s ponosom gledamo na naše uspche storjene v preteklih letih samoupravljanja. Že od prej utrjeno ime kot podjetje z dobrim in kvalitetnim blagom smo si to ime še utrdili, tako znotraj, kakor tudi izven meja naše države, storilnost naših delavcev iz leta v leto narašča, ravno tako uspešno izpolnjujemo planske zadolžitve, katere postavlja skupnost pred naš kolektiv. Med prve in deseto obletnico je doba velikih uspehov ne le na ekonomskem področju; v teh letih se je na široko razvil sistem neposrednega odločanja, delavci danes sami odločajo glede notranjih odnosov, svobodno in samostojno razpravljajo o najbolj bistvenih vprašanjih kolektiva. Danes se že čuti potreba po razširitvi samoupravnih organov. Razprave same in pa večja gospodarska razgledanost delavca na zasedanjih DS in UO že kažejo potrebo po decentralizaciji DS, to se pravi, da bomo morali v bližnji prihodnjosti pristopiti k ustanavljanju obratnih delavskih svetov, kjer bo imel delavec še neposredno pravico odločanja in razpravljanja o potrebah njegovega obrata, o zviševanju storilnosti dela, v organizaciji dela, o čuvanju surovin, delitvi dohodka, planskih zadolžitvah, itd., itd.

V prihodnjih dneh bomo praznovali 75 let obstoja podjetja. Ta številka nam pove, da je naše podjetje eno najstarejših tekstilnih podjetij v Jugoslaviji ter, da je naš kolektiv zdrav in da je potomec proletariata, kateri se je moral pod kapitalističnim režimom trdo boriti za svoje osnovne pravice, katere sedanja roč v naši socialistični skupnosti v polni meri uživa.

Kratek pregled nazaj v teh dneh, ko praznujemo 10 - letnico DS, je potreben samo zato, da bi še enkrat napravili bilanco vseh tistih velikih uspehov, ki so jih delovski sveti dosegli v desetih letih in da bi lažje spoznali nadaljnje naloge ter načrtali pot za njihovo uresničenje. Tisto pa, kar smo že uresničili, je dokaz, da je bilo prehojena pot pravilna in vzpodbudna k nadaljnjim zmagan.

Franci Šarben

KAKO IZGLI DA SLIKA NESREČ V I. POLETJU

V letošnjem letu je - kot je bilo že objavljeno v prejšnji številki našega glasila - število nesreč v primerjavi s prejšnjimi leti precej naraslo. Posredovali smo vam tabele za I. tromesečje letošnjega leta, sedaj pa bi se seznanili še s stanjem nesreč celoga prvega polletja. Da bi v naprej predvidevali, koliko ljudi se bo ponesrečilo, je čisto brezsmiselno, četudi vzamemo predse podatke preteklih obdobj. Število nesreč komulativno, kakor tudi za posamezne obrate stalno tako niha, bodisi navzdol ali navzgor, da sploh ne moremo naprej prečp. stavljati, kako se bo izteklo.

Najboljša v tem pogledu je v letošnjem prvem polletju - če izvzamemo no-moščenca - vsakekor predilnica, pa naj si bo v pogledu števila nesreč, ali pa število izgubljenih delovnih dni. To je razvidno prvič iz odstotka ponesrečenih z ozirom na stanje zaposlenih, kar je prikazano v tabeli I. ter indeksa, kateri je med vsemi obrati najnižji. Za indeks 100 je vzeto komulativno stanje nozgod celotnega polletja. Najbolj odstopa od vseh obratov mehanična delavnica, dočim je samo med osnovnimi obrati najvišje z nozgodami tkalnica. Je pa opaziti, kar je tudi razvidno iz tabele III., da se nesreče v tem obratu v drugem tromesečju padle, še bolj pa je padle število izgubljenih delovnih dni. V isti tabeli je iz zadnje kolone razvidno, v katerih obratih se se nesreče v drugem tromesečju letošnjega leta znižale, oziroma, kje se nanešle. V skupnem je število nesreč z ozirom na število dni in povprečje zaposlenih padlo tako, da znaša indeks 88,49. V tabeli III. nesreče niso razčlenjene po obratih, pač pa so prikazane samo skupno pri delu in skupno na poti na delo in z dela. V drugem tromesečju se bilo na poti na delo in z dela samo tri nesreče, dočim jih je bilo v prvem kvartalu kar devet. Nadalje omenjena tabela prikazuje še pogostnost in resnost posebej za nesreče pri delu in ločeno za nesreče na

poti na delo oziroma z dela. Način in pomen izračuna pa sta pojasnjena pod samo tabelo.

Pred kratkim so vsi obrati prejeli obrazce za prijavljanje nesreč, katere morajo izpolnjevati mojstri oziroma nadrejeni. Naj izkoristim priliko, da tem potem še enkrat opozorim, da se takih nesreč, o katerih nadrejeni ne bodo takoj obveščeni, oziroma, kdor k prijavi nesreče ne bo prinesel izpolnjenega obrazca, katerega mu napiše mojster, ne bo priznalo za obratno. Izvzeti so primeri, ko ponesrečenec takoj po nesreči pride v ambulanto in je zato že s tem dokazana resničnost, če je rana sveža, ali pa če pride s ponesrečencom nadrejeni v ambulanto ter tako ustneno potrdi, da se je nesreča res zgodila pri delu.

Slehorni član kolektiva naj posveti vse pazljivost borbi proti nesrečam, ker le na ta način bomo lahko v bodoče zopet zabeležili boljše uspeh na področju varnosti pri delu.

Tabela I.

PREGLAD NESREČ PRI DELU za I. polletje 1960.
po posameznih obratih

O B R A T I	Povprečno število zaposlen.	Štev. nosr.	Število izgubljen. del. dni	Povpreč. izg. dni na eno nesrečo	Število nosr. na 100 zaposlen.	INDEX z oz. na štev. izg. dni na 1 nosr. in % ponesrečenih
Prodilnica	609	15	150	10,00	2,30%	49,79
Tkalnica	543	34	347	10,20	6,26%	138,24
Oplemenitil.	132	6	65	10,83	4,54%	106,23
Mehanične	56	7	109	15,57	12,50%	426,22
Elektroobrat	48	3	21	7,00	6,25%	94,72
Ost. pom. obr.	133	6	45	7,50	4,51%	73,23
Namoščenci	73	-	-	-	-	-
S K U P A J	1.594	71	737	10,38	4,45%	100,00

OPOMBA: Indeksi za posamezne obrate so izračunani na osnovi indeksa 100, ki je vzet za kumulativno stanje neozgod celotnega podjetja.

Tabela II.

NESREČE PRI DELU IN NA POTI NA DELO za I. polletje 1960.

SKUPNO ZA ČLO PODJ.	Število nesreč	Izpad delovni dni	Opravljenih delov. ur	POGOSTNOST	RESNOST
Nesrečo pri delu	71	737	1,648.604	43,06	447,04
Nesrečo na poti na delo in z dela	12	254	1,648.604	7,28	154,07
S K U P A J	83	991	1,648.604	50,34	601,11

OPOMBA: Pogostnost nesreč nam pove, koliko primerov nezgled se je pripetilo na 1 milijon opravljenih delovnih ur, izračunava pa se po mednarodnih formulah tako, da se število nesreč pomnoži z enim milijonom, nato pa se ta zmnožek deli s številom opravljenih delovnih ur.

Resnost nesreč pa nam pove, koliko delovnih dni je bilo izgubljenih zaradi nesreč pri delu odnosno na poti na delo in z dela na 1 milijon opravljenih delovnih ur. Izračunava pa se podobno kot pogostnost.

Tabela III.

PRIMERJAVA NESREČ PRI DELU ZA I. IN II. TROMESEČJE LITOSINJEGA LETA

OBRATI	I. tromes. 60.			II. tromes. 60.			INDEX upadanja oziroma naraščanja nezgled	
	Povp. zap.	Štev. nesr.	Štev. izg.d.	Povp. zap.	Štev. nesr.	Štev. izg.d.	I. trom.	II. trom.
Prodilnica	615	6	65	603	9	85	100,00	133,35 raste
Tkalnica	548	18	212	539	16	135	100,00	64,75 pada
Oplemen.	133	4	36	131	2	29	100,00	81,78 pada
Mehanična	57	5	45	56	2	64	100,00	144,76 raste
Elektroob.	48	2	18	48	1	3	100,00	16,67 pada
Ostali	134	2	18	132	4	27	100,00	152,28 raste
Homoščenci	73	-	-	73	-	-	-	-
S K U P N O	1.608	37	394	1.582	34	343	100,00	88,49 pada

Mišo Petek

O MEDSEBOJNIM ODNOSIM

V pretekli številki sem omenil, zakaj lahko nastanejo negotovanja v kolektivu in da se v socialističnem sistemu proizvodnje potrebni dobri medosebni odnosi, kar odgovornosti za proizvod nosijo skupno vsi proizvajalci in ne več posameznik.

V naslednjem si bomo ogledali nekaj primerov iz prakse, po katerih bomo lahko sami presedili, kateri način medsebojnega sodelovanja je boljši in koristnejši, tako za vodilno osebo, kot tudi za sodelavce in za proizvodnjo.

I. primer:

V oddelku so dobili novega delavca Jožeta, ki je prišel iz drugega podjetja, ker se je z družino preselil. Na svojem prejšnjem službenem mestu je opravljal isto delo. Vodilna oseba v tistem oddelku ga še dobro ne pozna in ga gleda kot novince, kljub temu, da "novi" zelo dobro opravlja svoje delo.

Človek, ki pride od drugod, kjer je delal isto delo, vidi destikrat stvari, ki jih ljudje, ki delajo že vrsto let na istem delovnem mestu in v isti tovarni, sploh ne opazijo; temu pojavu pravimo "industrijska slopota". Mislijo pač, da je dosedanji način dela najboljši in da se ne da izboljšati ali reorganizirati.

Ta "novinec" torej, je kmalu odkril, da bi se delo proizvodnje z drugo, boljšo delovno metodo dvigniti in je izboljšan način dela tudi predlagal svojemu nadrejenemu. Le-to pa o predlogu ni hotel nič slišati češ: "Kaj boš ti meni pamet solil, ko delam že 20 let v tem oddelku, pa je bilo doslej vse v redu. Ti si pa komaj prišel pa bi rad že uvajal nekaj svojega". Jože je še nekaj časa dokazoval, da bi bil njegov način dela boljši, vendar vse zaman. "Delaj, kakor jaz zahtevam! Če je za vse ostale prav, naj bo pa še za te", mu je navsezadnje zbrusil nadrejeni in ga poslal na delovno mesto.

Posledice:

- Delavec je nezadovoljen, ker sodi, da ima prav in mu nikakor ne gre v račun, zakaj njegov predlog ne bi bil dober;
- dela z nezadovoljstvom;
- med sodelavci ima prijatelje, ki jim pove o konfliktu z vodjem oddelka;
- iste pove doma svoji ženi;
- žena te novice prenese svojim prijateljicam;
- nastane slabo vzdušje, ki je kvarno tako za vodilno osebo, kot za novince;

- končno prosi delavce za promestitev k drugemu mojstru;
- nezadovoljni so bili tudi drugi delavci;
- trpela je proizvodnja;
- nadrejeni izgublja avtoriteto.

II. primer:

Že navedeni delavec Jože je bil premeščen na drugo izmeno. Mojster oddelka ga je pri krajšem razgovoru preizkusil, da je videl, kako pozna svoje delo. Jože mu je omenil tudi o svojem predlogu za uvedbo nove delovne metode, ki bi dvignila produktivnost. Mojster ga je poslušal in rekel, da bo o tem predlogu razmislil; naj Jože nekaj dni počaka.

Mojster je Jožeta nekaj dni opazoval in ko je videl, da je dober delavec, ga je poklical k sebi ter skupno z njim obravnaval njegov predlog, o katerem je bilo govora že prvi dan.

Skupno sta proučila novo delovno metodo, kjer je tudi mojster dodal nekaj svojega in se dogovorila, da bo mojster preizkusil metodo uvesti s pomočjo Jožeta, kar se je tudi zgodilo. Rezultat je bil dober.

Posledice:

- Dvig produktivnosti;
- Jože je zadovoljen in tudi nagrajen;
- mojster si je pridobil ugled pri Jožetu in drugih sodelavcih;
- medosebni odnosi so dobri;
- uvaža se demokratičnost sodelovanja v proizvodnji.

III. primer:

V oddelku dela vdova Ivanka. Doma ima štiri leta starega otroka, ki ga v njeni odsotnosti čuva stara mati.

Ivanka je dobra delavka, tiha in skromna, zaprta bolj samo vase. V oddelku pride nov mojster, ki še ne pozna ljudi. Prav tiste dni pa pričonja Ivanka zamujati službo, je raztresena, dela slabe kvalitete, postane občutljiva.

Mojster vidi, da trpi disciplina, da trpi proizvodnja in kvaliteta. Da bi to popravil, predlaga, da se Ivanka kaznuje zaradi zamujanja in zaradi slabe kvalitete. Ivanka se kazni protivi in se razburja.

Posledice:

- Ivanka se trenutno popravi, potem pa spet prične zamujati in delati slabšo kvaliteto;
- za vsako malenkost bruha v jok;
- ker ni z mislimi pri delu, jo celo pograbi stroj in ji poškoduje roke;

- slabo vzdušje raste;
- izpad produkcije zaradi ponesrečenja;
- število izgubljenih delovnih dni narašča;
- problem je nerešen;
- slabi odnosi rastejo;
- negodovanje sedelavcev.

Naj pogledamo dogodke za kuliso; to je vzroke Ivankinoga stanja. Doma ji je na smrt zbolela stara mati, ki je doslej varovala otroka. Ivanka pročuje pri bolnici vrsto noči in jo neguje. Negi posveti vse svoje sile, ker ne bi imela nikogar več, ki bi ji varoval otroka, če bi stara mati umrla. Zato prihaja utrujena na delo, zamuja, je raztresena, ker stalno misli na dom, se zaradi razmišljanosti tudi ponesreči, je občutljiva in ne misli na kvaliteto.

Vprašanje je, če je mojster prav naredil, ko je Ivanke kaznoval v dobri veri, da bo vse rešeno. Videl je samo delovno mesto in ni računal na to, da so vzroki vsoga tega izven podjetja in da bi bilo treba drugačnih prijemov za rešitev tega slučaja.

To so trije problemi in trije primeri reševanja, na katere vodilna oseba naleti v proizvodnji. Videli smo tudi, da od načina rešitve zavise rezultati in da ni vseeno, s katerega gledišča vodilna oseba pristopi k reševanju problemov.

NEKAJ NAJVAŽNEJŠIH SKLEPOV, SPREJETIH NA 3. REDNI SEJI DELAVSKEGA SVETA

1. Delavski svet je dokončno potrdil Pravilnik o ugotavljanju in razporejanju OD z nekaterimi spremembami.

2. Potrjene so bile spremembe in popravki norm, kakor sledi:

PRÄDILNICA

Vezanje na normo

Točka 3. - dele na nakladalnem stroju je vezano direktno na Batterie.

Točka 15. - delovno mesto "odnašanje nikalnih odpadkov" odpade, ker tega delovnega mesta ni več.

TKALNICA

Norme za previjanje osnove

Schlafhorst - navijalna hitrost 430 m/min

Vstavi naj se sledeče popravke:

N m	Mošanica	Format	Štev. vreten	kg/7,5 ur	točka
34/1	rumena	V. Wc	30	136,28	6,105
34/1	rumena	Sr. Wc	25	111,84	7,439
34/1	rumena	Sr. Wc	20	89,51	9,295
40/1		Sr. Wc	25	98,49	8,448
50/1		Sr. Wc	30	95,20	8,739

Tkalnica lahke norme obračunava v colih kg.

Tkanje - KOVO - 225 cm je norma za 7,5 ur 49 vreten in ne 47.

Pregled in čiščenje blaga - potrebno je zaostriži kontrolo izvrševanja norm. Če se pri kontroli najde neočiščen komad, se ga ne šteje v normo.

Rudolf Prašern

STROJI SO SE USTAVILI

/Ob obletnici Tekstilne stavke leta 1936./

Tisti čas to ni bila majhna reč. V letih gospodarske krize so se številni delavci spraševali, kaj bo, če se stvar ne uredi. Skladišča z blagom, katerega so ustvarile delavčeve roke, so bila prepolna raznih dobrin, ker ga niso mogli predati zaradi pomanjkanja denarja. Dolg je sicer še vedno teklo naprej, vendar so kapitalisti ob vsaki priliki grozili z odpusti. Zaradi tega so se delavci vse bolj in bolj oprijemali svojih strokovnih organizacij in to v prepričanju, da je le v njih moč in obramba zoper brezposelnost. Tako mišljenje delavcev pa ni šlo vsom v račun. Našli so se tudi taki, ki so bili od strani tovarnarjev podkupljeni, da so te delavske enotnost razdirali. Delavci so postavljali zahtevo po osnovanju kolektivne pogodbe, katere naj bi zasigurala njim prejenke. Vendar razgovori, ki so se vodili po tem vprašanju v Ljubljani, niso rodili uspehov ter je vsa zadeva obtičala na mrtvi točki.

Zaradi nedoseženih zahtev so se širom Slovenije vršili protestni shodi, na katerih so delavci znova zahtevali podpis kolektivne pogodbe, da bi z njo izboljšali svoj gnetni položaj.

Gospodarska kriza pa je šla svoje pot naprej. Skrajšan je bil delovni čas na 5 in kasneje na 4 dni v tednu. Prišlo pa je tudi do tega, da smo delali le po 4 ure dnevno. Takšno stanje je bilo kajpek nevzdržno, saj so bili temu primerni tudi projemki. Delovski zaupniki so imeli v taki

situaciji polno roke dela. Spodbujali so delavce in delavke k delu ter jih pomirjevali, naj ne obupajo.

Čas, v katerem smo tedaj živeli in delali je dal svoj pečat na vsakega, kdor se je udeležil te velike tekstilne akcije, ki je zajela postopoma vse Slovenijo.

Ker je pred nami proslava 75 - letnice obstoja našega podjetja, monim, da bi bile prav, da tudi naša mladina zve, kako smo preživljali gospodarsko krizo in kako smo ob izbruhu stavke stali pri vhodih v tovarne in to brez orožja, pa smo bili kljub temu pripravljeni se spoprijeti s tistimi, ki so hoteli priti v notranjost tovarne ter nam vzeti pravice do dela. Danes je to zajamčeno po ustavi.

Stavka tekstilnih delavcev se je pričela najprej v Kranju, nato pa se je hitro razširila še na ostale tekstilne tovarne v Škofji Loki, Mariboru in drugod. Glasovi o ustavitvi strojev so se kaj hitro razširili na vse strani. V Trzinu se je stavka začela na pobudo kranjskih tekstilcev, ki so s kolesi prišli v naše tovarne. Pripominjam, da se je stavka začela najprej tam, kjer so bili pogoji najslabši in so bili delavci najbolj izkoriščani. Naše podjetje je stopilo v stavko iz solidarnosti do drugih podjetij. Na splošno pa so bili lastniki podjetij - vsi so bili tujci - izkoriščevalci, nekje bolj, nekje manj.

Ko je štrajk zajel tudi naše tovarne, so delavci ustavili stroje ter zasedli in zastržili vhode, da žandarji, ki so hoteli vdreti v notranjost niso mogli do živega. Ko so prihajali delavci na popoldansko izmeno, jih žandarji niso pustili notri, toda hitro so se našli krepki možakarji ter jih odrinili od vrat ter še oni odšli v tovarno, da skupne s tistimi, ki so že stavkali, pojačajo te akcije. Med delavce so izvolili Stavkovni odbor, ki je prevzel vodstvo stavke. Ta odbor je takoj izdal najpotrebnejše ukrepe. Eden izmed najvažnejših je bil ta, da se zavarujejo stroji pred poškodbami in pa, da se blago v delilnici izdelava do konca, da ne bo nastala škoda. Člani stavkovnega odbora so se zavedali materialne odgovornosti, zato so pazili, da se ni delala škoda.

Tovarna je bila s tem momentom zaprta in pri vhodih so stale straže. Dvom se lahko odšli le mladoletniki, noseče žene ter stari in bolni delavci.

Velike skrbi in dela je bilo prve dni, kajti urediti je bilo treba kuhinjo ter organizirati nabiranje hrane. Pri tem so veliko pripomogli škofjski knetje in tržiški trgovci, zavedajoč se, da se borijo delavci tudi zanje. Kasneje so oblastveni organi prepovedali podpirati stavkujoče z namenom, da bodo pod pritiskom le izpraznili tovarno. Ljudi - stavkujočih

ta ukrep niti ni dosti motil, ter se vseeno ostali v tovarni, kjer so tudi zapeli in zaplesali. Tako je šel mimo teden za tednom in ljudi je pologoma začelo skrbeti, kaj če ne pride do sporazuma, to je do podpisa kolektivne pogodbe. Kriza pa je še vedno trajala naprej.

Kmalu pa je bilo slišati različna mnenja, da bomo morali tovarno zapustiti pod pritiskom. To se je zgodilo v Kranju, kjer so orožniki z orožjem izgnali delavstvo na cesto. Pri nas do tega sicer ni prišlo, ker smo tovarno zapustili sami. Pred tem pa smo jo temeljito očistili, tako, da delodajalci niso mogli ničesar očitati. Iz tovarne smo odkorakali v vrstah, kjer se je pred odhodom vsak na svoj dom vršilo zborovanje. Čez nekaj dni je tovarna zopet redno začela obratovati, vendar je nekaj delavcev in delavk dobilo odpoved. Nekaj od njih so jih sprejeli šole kasneje, med katerimi so bili zadnji vzeti na delo tovariši: Rudi Prošern, Jože Hočovar in Peter Kalan. Zupnikov Sove in Zupana pa sploh niso več vzeli v tovarno. Zupan se je nekaj kasneje zaposlil na Jesonicah, Sova pa je bil 4 leta brez dela in je živel v veliki revščini in pomanjkanju, nakar je tudi odšel v službo na Jesonice.

Kolektivna pogodba je bila nato podpisana, toda ne tako, kot je želelo delavstvo. Vsa ta dogajanja so tekla vzporedno z drugimi dogodki v svetu, z nastajajočim vplivom takratnega gospodarstva doma in zunaj meja.

Spemini so že obledeli, zato je prav, da jih od časa do časa obudimo, da bi tudi naši nasledniki vedeli, kako smo se v tistih časih morali boriti za tisto, kar danes uživamo.

FLUKTUACIJA DELOVNE SILE V I. POLLETJU 1960.

V tem času je vstopilo 33 novih delavcev in delavk in sicer naslednji:

Niko Miljušević, Viktorija Brzin, Angela Mali, Helena Hravljje, Marija Poljanc, Milica Fišer, Karl Bahun, Vili Jakopin, Štefan Golub, Ivana Golmajer, Brigita Koder, Marija Kropivnik, Marija Kavar, Marija Teran, Rozka Rožič, Marija Komac, Valentina Moglič, Marta Zaplotnik, Franc Ajdnik, Alejz Glavič, Ivan Perno, Dragica Horvatin, Franc Moglič, Milan Dobrin, Rudolf Gorac, Ludvik Knific, Minka Pomič, Drago Mikulič, Berta Kopač, Ivica Tomazin, Terezija Preprotnik, Jernej Sušnik in Janoz Ivnik.

Iz podjetja pa se v tem času odšli sledeči:

Marija Jane, Jorca Pavlin, Antonija Dolžan, Štefka Benedik, Roman Škef, Silva Skorbinek, Jože Pernuš, Andrej Blažič, Marija Sova, Ivana Voljavce, Franc Lukonc, Marija Moglič, Ivan Moglič, Marija Mlekar, Anton Jurjevčič,

Franc Paplar, Franc Janc, Jurij Radon, Marijan Bukovnik, Jožefa Zaverl, Ana Dožman, Justa Stepar, Jolka Vukelič, Vera Meglič, Filip Bukovec, Janez Meglič, Franc Porke, Kristina Meglič, Janez Meglič, Edvard Ropinc, Jožef Dolenc, Rudi Hafnar, Jurij Kimovec, Franc Hafnar, Francka Podrekar, Jožefa Smrke, Kristina Mukevec, Anica Šomin, Karolina Harsotič, Martina Ambrožič, Ježica Kralj, Marija Kokalj, Marija Kuhar, Jožo Šajnič, Marija Šober, Albina Humar, Andrej Zalotol, Marija Strah, Marija Primožič, Jožefa Bečan, Kati Bodlaj, Marija Janc, Bruno Kurnik, Ivana Čoliković, Alojz Koder, Francka Meglič, Ivana Žnidarič, Edi Kotnik, Vinko Deberlot, Franc Bočan, Dragica Badovinac, Miroslava Ostojić, Rudi Lavseger, Alojz Jež, Silvana Majoršič, Ana Markič, Peter Dobrin in Riko Poharc.

Vseh skupaj je odšlo iz podjetja 68.

.....
.....
.....

Depo

908TRŽIČ
TRŽIŠKI teks
1960

658(497.12)(095.3)

4001969,2

KNJIZNICA TRŽIČ

COBISS •